



**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2698/19-A

Název	Základní škola Chmelnice, Praha 3, K Lučinám 18/2500
Sídlo	K Lučinám 18, 130 00 Praha 3
E-mail	reditel@zschmelnice.cz
IČ	63831350
Identifikátor	600036171
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Václav Havelka
Zřizovatel	Městská část Praha 3
Místo inspekční činnosti	K Lučinám 18, 130 00 Praha 3
Termín inspekční činnosti	9. 10. 2019 – 14. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Chmelnice, Praha 3, K Lučinám 18/2500 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny a školní jídelny. Vzdělávání žáků ZŠ je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Chmelnice (dále „ŠVP“), který se zaměřuje na poskytování kvalitního základního vzdělání s prohloubenou ekologickou výchovou. Ekologické aktivity doplňují a rozšiřují obsah

vzdělávání, důraz je kladen na pozitivní přístup k životnímu prostředí i podporu vlastní iniciativy žáků v této oblasti. Škola získala mezinárodní titul Ekoškola. Disponibilní hodiny podporují výuku anglického jazyka od 1. třídy a mediální a dramatické výchovy na 1. i 2. stupni. Na základní vzdělávání navazuje činnost školní družiny, která přispívá k zaměření školy a nabízí žákům kvalitní alternativy využití volného času.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 669 žáků ve 27 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků byl využit na 96 %. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 došlo k nárůstu počtu žáků a tříd.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouholeté manažerské a pedagogické zkušenosti ředitele školy (dále „ředitel“) se pozitivně projevují ve vedení kolektivu pedagogických pracovníků, žáků i celé instituce. Nastavenou koncepci podporující profilaci školy se daří cíleně naplňovat, což mj. dokládá opakované obhájení titulu Ekoškola nebo trvalý zájem žáků o vzdělávací nabídku. Plnění koncepčních záměrů podporují průběžně rozvíjené partnerské vztahy.

Ředitel společně se svými dvěma zástupci tvoří spolupracující tým s jasně vymezenými kompetencemi a rozhodovací působností v oblasti zajištění podmínek vzdělávání a pedagogického vedení školy. Významným nástrojem systému řízení je otevřená komunikace a konstruktivní dialog ředitele s aktéry vzdělávacího procesu, což se projevuje v příznivém pracovním klimatu školy. Účinnost řízení zvyšuje funkční zapojení pracovních týmů (metodických sdružení 1. stupně a oborových předmětových komisí), které se pravidelně zabývají hodnocením naplňování ŠVP a jeho úpravami, projednávají a vyhodnocují oblasti související s průběhem a výsledky vzdělávání, plánují organizování soutěží a mimoškolních aktivit. Dílčí kompetence bez jednoznačného stanovení míry zodpovědnosti delegoval ředitel na pracovníky školního poradenského pracoviště. Ze zjištění inspekčního týmu vyplývá, že toto nejednoznačné delegování kompetencí není optimální a projevuje se např. v nekomplexním poskytování některých podpůrných opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Potřebná opatření týkající se vzdělávací činnosti a zásadní pedagogické dokumenty jsou pravidelně projednávány v rámci pedagogické rady.

Kontrola vzdělávacího procesu je plánovaná, hlavním kontrolní nástroj představuje hospitační činnost. Uplatňované kontrolní a hodnotící mechanismy jsou však účinné pouze částečně. Schází konkrétní doporučení pro zlepšení pedagogické práce a cílené metodické vedení učitelů (aktivizující metody a formy výuky, kooperující formy práce žáků aj.), což se odráží v rozdílné úrovni vyučovacích hodin. Rovněž chybí sdílení poznatků z hospitační činnosti v rámci pedagogických rad nebo předmětových komisí, které by vedlo k zefektivnění vzdělávacích strategií na úrovni školy.

Vzdělávání ve škole zajišťuje stabilizovaný kvalifikovaný zkušený sbor 53 pedagogických pracovníků, z toho 41 učitelů v ZŠ, 12 vychovatelek školní družiny, z nichž jedna působí zároveň jako asistentka pedagoga. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je poskytována potřebná podpora zkušenějších kolegů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází zejména z potřeb školy. Akceptuje také potřeby a zájmy jednotlivých pedagogů, podporuje doplnění odborné kvalifikace. V menší míře je zastoupeno vzdělávání podporující využívání aktivizačních metod a forem práce ve výuce, což se negativně projevilo i ve způsobu vedení některých hospitovaných hodin. Na vlastní profesní růst klade důraz i vedení školy, jež se průběžně účastní vzdělávacích akcí např. zaměřených na problematiku úspěšného jednání s rodiči či školskou legislativu.

Financování školy umožňuje její plynulý chod i naplňování ŠVP. Vícezdrojové financování se pozitivně odráží v materiálním vybavení, které je průběžně doplňováno a obnovováno. Škola vybudovala nové specializované učebny (fyziky, chemie, výtvarné a hudební výchovy). Pro výuku je k dispozici dostatek kmenových tříd i odborných učeben, jež jsou všechny vybaveny moderní technikou. Ta však byla v hodinách žáky využita pouze v menší míře. K realizaci vzdělávacích programů i relaxačnímu pobytu dětí a žáků jsou efektivně využívána nadstandardní sportovní zázemí (2 tělocvičny, atletický areál a víceúčelová venkovní sportoviště).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným rysem průběhu vzdělávání byla příjemná pracovní atmosféra založená na respektu žáků k vyučujícím a dodržování nastavených pravidel komunikace a chování. Sledovaná výuka na obou stupních školy vykazovala kvalitativně odlišnou úroveň projevující se v rozdílné pestrosti metod a forem, hodnocení práce žáků a struktury vyučovací hodiny. Učitelé v menší míře reflektovali potřeby žáků s vyššími studijními předpoklady nebo s rychlejším tempem práce.

Ve většině sledovaných hodin na 1. i 2. stupni měla výuka velmi dobrou úroveň. Vzdělávání se vyznačovalo vysokou mírou empatie pedagogů, která se odrážela ve vysokém pracovním nasazení téměř všech žáků. Hodiny se vyznačovaly promyšlenou strukturou a jasně definovaným vzdělávacím cílem, který pedagogové naplňovali činnostmi, v nichž byli aktivní především žáci. Vyučující efektivně využívali znalosti a dovednosti žáků k formulování hypotéz a vyvozování nových poznatků (např. formou brainstormingu), podněcovali žáky k účelné diskuzi na dané téma. Pedagogové preferovali zejména získávání vědomostí a dovedností žáků, menší pozornost byla věnována formování postojů, rozvoji schopností a posilování sebevědomí žáků. Střídáním různých forem a metod práce, zařazováním práce ve dvojicích, relaxačních chviliek nebo aktivit spojených s pohybem žáků po třídě pedagogové účinně udržovali jejich pozornost. Pro zvýšení názornosti učiva účelně používali pomůcky i interaktivní tabuli. Efektivitu výuky zvyšovalo vhodné propojování probíraného učiva s praktickými příklady, či odkazy na reálné situace běžného života. Učitelé vhodně využívali chyb žáků k následujícímu zlepšení a motivaci k učení. Velmi efektivně probíhala výuka v 1. třídách v dělených hodinách matematiky, českého a anglického jazyka. Ve sledované výuce anglického jazyka ve 3. ročníku vyučující cíleně rozvíjeli receptivní i řečové dovednosti žáků, kladli důraz na zvládnutí slovní zásoby a porozumění mluvenému projevu. Na výborné úrovni je rozvíjena kreativita žáků ve výtvarné výchově, kdy je žákům vytvářen prostor pro spolupráci i individuální rozvoj žáků. V hodinách mediální a dramatické výchovy (na 1. i 2. stupni) byla účelně využita kooperace ve dvojicích nebo skupinách, vyučující tak vhodně podporovali rozvoj komunikativních dovedností a schopnost spolupracovat, ale i schopnost žáků objevovat nové jevy. Zařazování aktivizujících prvků zvyšovalo dynamiku výchovně vzdělávacího procesu a přispívalo k udržení aktivity a pozornosti žáků. V menší míře vyučující prováděli diferenciaci zadání úloh s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáky nadané. V závěrech těchto hodin pedagogové dobře vyhodnocovali splnění cílů. Využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení. Jen v malé míře vytvářeli dostatečný prostor pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, jež by jim umožnilo zhodnotit svůj učený pokrok.

Kvalitu vzdělávacího procesu v menší části sledovaných hodin snižovaly některé organizační, didaktické a metodické nedostatky omezující rozvíjení žákovských kompetencí, předimenzovanost činností, nízká diferenciací zadaných úkolů vzhledem

ke vzdělávacím možnostem a schopnostem žáků, nedostatek časového prostoru pro závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků. Uplatňovaná škála metod a forem výuky byla méně pestrá, což se projevovalo jednotvárností a nižší dynamikou vyučovací hodiny. Žáci měli malý prostor pro řešení problémů, rozvoj komunikativních dovedností a prosociálních schopností. Ve sledovaných hodinách výuky cizích jazyků (od 5. do 9. ročníku) žáci v menší míře rozvíjeli produktivní řečové dovednosti - vlastní mluvení a komunikaci v cizím jazyce. Jen v malé části hodin byla využívána spolupráce žáků ve skupinách či dvojicích (např. dialog v cílovém jazyce). Scházející diferenciací zadávaných úloh dostatečně nepodporovala rozdílné pracovní tempo, výrazně rozdílnou úroveň jazykových kompetencí a individuální možnosti žáků. Učitelé podcenili formativní hodnocení jako prostředek pro motivaci. Společným znakem těchto hodin byla převaha vzdělávacích činností na straně pedagoga a malá motivace žáků. V jednom případě byly zaznamenány také chyby v komunikaci mezi pedagogem a žáky, při nichž byl porušen partnerský respektující přístup. Shrnutí učiva v závěru vyučovacích hodin neprobíhalo vždy efektivně nebo zcela scházelo, nedocházelo tak k vyhodnocení splnění vzdělávacího cíle. Jen ojediněle pedagogové pracovali s prvky žákovského sebehodnocení.

K všestrannému rozvoji osobnosti žáků účinně přispívají pravidelné aktivity zařazované nad rámec výuky. Škola vytváří vhodné podmínky pro rozvoj řečových dovedností žáků v cizích jazycích, např. výuka anglického jazyka od 1. ročníku, spolupráce se zahraničními školami - výjezdní projektové pobyty žáků ve Švédsku, jazykové pobyty ve Velké Británii. Škola se zaměřuje i na aktivity, jež podporují ekologické zaměření školy a sounáležitost mezi žáky napříč ročníky (činnost ekotýmů, zajímavé ukázkové hodiny žáků 9. ročníků pro žáky 1. ročníku). Prostřednictvím školního časopisu je posilována mediální gramotnost žáků. Rozvoji čtenářské gramotnosti se škola věnuje v dílnách čtení, literární kavárně i prostřednictvím další akcí (Svatomartinské čtení).

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhalo v pozitivní atmosféře. Žáci měli dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní aktivity i možnost volby řízených činností. Patříčná pozornost je věnována další podpoře tvůrčích dovedností a individuálních zájmů žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky žáků ve sledovaném období byly stabilní. Individuální i celkové výsledky vzdělávání žáků jsou sledovány vyučujícími i vedením školy, pravidelně vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady a podrobně analyzovány v metodických orgánech. Na základě analýzy výsledků jsou přijímána opatření ke zlepšení situace žáků ohrožených školním neúspěchem, např. doučování žáků ohrožených školním neúspěchem napříč předměty na 2. stupni a napříč ročníky na 1. stupni, doučování žáků s odlišným mateřským jazykem. Jejich účinnost je vyhodnocována, u žáků docházejících na doučování došlo ke zlepšení výsledků vzdělávání. V případě zjištěných rizik slabého prospěchu nebo problémového chování učitelé zajišťují včasnou informovanost zákonných zástupců. K efektivitě přenosu informací o vzdělávacích výsledcích žáků zákonným zástupcům přispívají standardní formy, v případě potřeby i tripartitní setkání učitel-rodí-žák.

Výsledky vzdělávání pozitivně ovlivňuje systematicky nastavený adaptační proces žáků prvních ročníků (dlouhodobá spolupráce s mateřskou školou, návštěvy předškoláků v prvních třídách, pravidelné dny otevřených dveří před zápisem). Pedagogové získávají podklady o naplnění výstupů ŠVP standardním způsobem a při hodnocení uplatňují stanovená kritéria klasifikace (písemné a ústní zkoušení, čtvrtletní písemné práce, jednotné

zadání diktátů a kontrolních prací v paralelních třídách). Pozornost je věnována přípravě žáků k přijímacím zkouškám na střední školy.

K ověřování úrovně vědomostí žáků a ke sjednocení měřítek hodnocení v paralelních třídách jsou zadávány srovnávací kontrolní písemné práce. Výsledky externího testování ČŠI ve sledovaném období dokládají průměrné hodnocení žáků (9. ročníku v českém jazyce a angličtině, 8. ročníku v přírodovědné gramotnosti). Škola využívá komerčního externího testování.

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, s odlišným mateřským jazykem i žáky ohrožené školním neúspěchem. Nejednoznačné delegování zodpovědností v rámci školského poradenského pracoviště vede k nekomplexnímu poskytování některých podpůrných opatření. Nižší míra vzájemné kooperace se odráží v nedostatečném vyhodnocování účinnosti poskytované podpory a realizování podpůrných opatření u některých žáků, např. v případě plánů pedagogické podpory. Výchovná poradkyně vykonává zároveň i pozici zástupce ředitele. Spojení těchto funkcí přináší pozitiva při případných jednáních se zákonnými zástupci a s příslušnými odborníky nebo institucemi, v jiném ohledu je nevýhodou (přetíženost a časové kolize jednání atd.). Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje škola i další podpůrná opatření (pedagogickou intervenci, asistenta pedagoga).

Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu, reflektuje potřeby a specifika školy. V případě vztahových problémů je realizována intervence a práce s třídním kolektivem. Problematiku prevence sociálně patologických jevů účelně doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů a pestrá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků. Funkčně nastavené preventivní strategie vedou k minimálnímu výskytu vztahových problémů i sociálně patologických jevů.

Závěry

Vývoj školy:

- Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 došlo k nárůstu počtu žáků i tříd. Zkvalitnily se materiální podmínky školy pro realizaci vzdělávání.

Silné stránky

- efektivní práce metodických sdružení a předmětových komisí,
- dělení 1. ročníků na hlavní předměty kurikula přispívá k diferenciaci a individualizaci výuky,
- organizování rozmanitých školních i mimoškolních aktivit posilující ekologickou výchovu, prosociální chování žáků i jejich sounáležitost se školou.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně účinná hodnotící činnost vedení školy a menší míra využívání závěrů z vlastní hospitační činnosti k metodickému vedení učitelů se projevuje v rozdílné kvalitě výuky,
- nižší míra kooperace a metod aktivizujících žáky v některých vyučovacích hodinách,
- nižší míra diferenciaci výuky s ohledem na odlišnost vzdělávacích předpokladů žáků a rozdílné tempo práce,

- menší míra podpory rozvoje produktivních i receptivních řečových dovedností ve výuce cizích jazyků na 2. stupni,
- nekomplexní poskytování některých podpůrných opatření.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- poskytovat efektivní metodickou podporu pedagogům a tím přispívat k rozvoji jejich pedagogických dovedností,
- cíleně podporovat aktivizaci a motivaci žáků ve výuce uplatněním kooperativních forem práce a zapojením žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe,
- v rámci hospitační činnosti zaměřit pozornost na využití vhodných organizačních forem a metod a aktivizujících činností, které budou přispívat k větší účasti žáků na vzdělávacím procesu, sdílet závěry z hospitační činnosti s pedagogy na různých úrovních,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na rozdílné studijní předpoklady žáků,
- využívat více motivační a zpětnovazební nástroje během výuky, zařazovat vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků,
- ve výuce cizích jazyků častěji zařazovat komunikaci žáků v cílovém jazyce,
- jednoznačné delegování zodpovědností v rámci školního poradenského pracoviště.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná usnesením Zastupitelstva Městské části Praha 3 č. 349 ze dne 10. 9. 2009 a Dodatky zřizovací listiny příspěvkové organizace Základní škola Chmelnice, Praha 3, K Lučinám 18/2500 č. 1 s účinností od 1. 7. 2010, č. 2 s účinností od 1. 1. 2011 a č. 3 s účinností od 1. 4. 2011
2. Rozhodnutí MŠMT, č. j. 17173/2017-3, ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 21. 6. 2017, s účinností od 1. 9. 2017
3. Potvrzení ředitele školy ve funkci ze dne 1. 6. 2015
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, platný k termínu inspekční činnosti
5. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2013, dodatky ze dne 1. 9. 2015, 1. 9. 2017 a 25. 5. 2018
6. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2019
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Chmelnice, č. j. 250/2017, upravený od 1. 9. 2019
8. Školní vzdělávací program školní družiny Objevujeme svět, platný v termínu inspekční činnosti
9. Minimální preventivní program, platný v termínu inspekční činnosti
10. Výběr z personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti

11. Evidence dětí a žáků vedená ve školním roce 2019/2019 k termínu inspekční činnosti
12. Kniha úrazů vedená k termínu inspekční činnosti
13. Třídní knihy vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
14. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
15. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
16. Hospitační záznamy ve školním roce 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
17. Dokumentace výchovného poradce vedená k termínu inspekční činnosti
18. Výroční zpráva za školní rok 2017/2018 a 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Jana Máchalová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

J. Máchalová, v. r.

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Kateřina Poláková, v. r.

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Pešina, v. r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Snížková, v. r.

V Praze 13. 11. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Václav Havelka,
ředitel školy

V. Havelka, v. r.

V Praze 13. 11. 2019